

Actualiteit

Coördinatie: Vincent Sagaert en Dirk Scheers

De visumplicht zoals beschreven in art. 1544 Ger.W., een formalisme te ver?

In een periode van justitiële hervormingen, het aanpassen en vereenvoudigen van procedures en het optimaliseren van tijd en middelen lijkt de tijd rijp om een aantal randbemerkingen te formuleren met betrekking tot het huidige art. 1544 Ger.W. Deze bepaling legt een bijkomend formalisme op aan de rechtzoekende schuldeiser die de gerechtelijke uitvoering vervolgt door middel van een uitvoerend beslag onder derden ten laste van een debiteur die uit het bevolkingsregister werd geschrapt.

Na het leggen van een uitvoerend beslag onder derden dient het beslagexploot te worden aangezegd aan de debiteur binnen de termijn van acht dagen. Ten vroegste twee dagen na de termijn van vijftien dagen vanaf de aanzegging dient de derde-beslagene over te gaan tot afgifte van de in beslag genomen gelden. Art. 1544 Ger.W. bepaalt dat indien de aanzegging van het beslag niet heeft kunnen plaatsvinden, hetzij aan de persoon of aan de werkelijke of gekozen woonplaats van de beslagen schuldenaar, hetzij overeenkomstig art. 38, § 1 Ger.W. (de betekening door achterlating), de derde-beslagene slechts tot afgifte is gehouden voor zover de beslagleggende schuldeiser vooraf het visum van de rechter heeft verkregen. Deze laatste kan in voorkomend geval een gerechtsdeurwaarder met een nieuwe aanzegging belasten.

De beschreven regeling werd ingevoerd bij art. 13 van de wet van 29 mei 2000 (BS 9 augustus 2000) en voerde de zinsnede «hetzij overeenkomstig art. 38, § 1» toe. Voor de wet van 29 mei 2000 was de visumplicht ook verplicht bij betekening door achterlating. Deze procedure, die voortvloeide uit de inachtneming van het recht van verdediging van de beslagene, vertraagde de afwikkeling van de procedure en leidde tot grotere procedurele kosten.

Art. 1544 Ger.W. werd gewijzigd teneinde te voorkomen dat de procedure werd aangewend voor het verkrijgen van het visum wanneer dit niet *echt* nodig is. Deze bepaling was immers niet gericht op de betekening door achterlating, een procedure die niet gekend was toen het Gerechtelijk Wetboek van kracht is geworden. Net als voor art. 751 Ger.W., gewijzigd bij de wet van 3 augustus 1992, moeten de betekening in de woonplaats en de betekening door achterlating op gelijke voet worden geplaatst.

Zodoende worden onnodige formaliteiten en overbodige kosten voorkomen. Het visum is thans nog slechts vereist wanneer de betekening plaatsvindt in het buitenland of in handen van de procureur des Konings bij gebreke van een gekende woon- of verblijfplaats.

Ondanks de ingevoerde versoepeling blijft het verkrijgen van een visum derhalve tot op heden nog steeds een vereiste formaliteit indien de betekening van de aanzegging ten aanzien van de debiteur plaatsvond in handen van de procureur des Konings bij gebreke van een gekende woon-, verblijf- of gekozen woonplaats van de debiteur of bij betekeningen in het buitenland.

Zoals eerder aangegeven, is de procedure gestoeld op het in acht nemen van het recht van verdediging van de schuldenaar. Het is de vraag of een unieke *a priori*-controle in het executierecht wel op haar plaats is, daar de beslagen debiteur beschikt over een recht op verzet tegen de uitvoering in de vorm van een (derden)verzet gedurende geheel de uitvoering van het derdenbeslag, lopende van het beslag tot en met de verdeling. Bijkomend valt op te merken dat ook in de procedure van verdeling de schuldenaar/debiteur nog in verzet kan komen tot vijftien dagen na de verzending van het ontwerp van verdeling. De *a priori*-controle door de beslagrechter van een procedure van uitvoerend beslag onder derden lijkt daarom veelal overbodig, duur en tijdrovend. Meer nog, de debiteur die geen gekende woon-, verblijf- of gekozen woonplaats heeft in België – en zich zo veelal tracht te onttrekken aan zijn verplichtingen – de gunst toekennen van een bijkomend, uniek, tijdrovend en duur nazicht van de gevoerde procedure lijkt in tijden van performantievereisten en adequate aanwending van middelen niet meer verdedigbaar. Om die reden is een opheffing van art. 1544 Ger.W. geboden.

In een tijd waarin Poutpourri-wetten Justitie in versneld tempo hervormen in een haast onuitputtelijke drang naar vereenvoudiging en versnelling en waarin optimalisatie een noodzaak is, gelet op de schaarste van middelen, lijkt het meer dan aan te raden bij één van de volgende te nemen stappen het opgelegde formalisme zoals opgenomen in art. 1544 Ger.W. definitief achter ons te laten.

Kris Slabbaert
Kandidaat-gerechtsdeurwaarder